

POLSKIE I NORWESKIE GMINY
razem dla klimatu i energii

KAMPANIA EDUKACYJNO-PROMOCYJNA „BIELSKO-BIAŁA CHRONI KLIMAT”

Rodzaj działania: kampania
edukacyjno-promocyjna

Czas realizacji: 2011 – 2020 r.

Lokalizacja: Bielsko-Biała

fot. UM Bielska-Białej

TŁO PROJEKTU

Bielsko-Biała (178 tys. mieszkańców) leży w południowej Polsce, w województwie śląskim. W styczniu 1994 r. miasto - jako jedno z pierwszych w Polsce - przystąpiło do Stowarzyszenia Gmin Polska Sieć „Energie Cités” i nadal pozostaje jego aktywnym członkiem realizując wiele działań na rzecz kształtowania lokalnej polityki energetycznej i ochrony klimatu. W styczniu 2009 r. Bielsko-Biała zostało sygnatariuszem Porozumienia Burmistrzów, a jego przedstawiciel uczestniczył w pierwszej ceremonii podpisania Porozumienia, która odbyła się w siedzibie Parlamentu Europejskiego w Brukseli. W 2010 r. Rada Miejska przyjęła do realizacji pierwszy w Polsce „Plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)”, w którym przedstawiono sposób, w jaki miasto zamierza osiągnąć cele wyznaczone do realizacji w latach 2010-2020. Plan ten wyraźnie wskazał, że bez udziału podmiotów funkcjonujących na terenie miasta i bez środków pomocowych nie da się zrealizować celów 3x20. Wiele już w tym zakresie zostało zrobione w mieście. Jednak w rękach władz miasta znajduje się jedynie 10% zabudowań z terenu Bielska-Białej, dlatego konieczne było zaangażowanie w ten proces jak największej liczby mieszkańców i podmiotów lokalnych.

Europejska sieć miast Energy Cities w 2010 r. zaprosiła Bielsko-Białą do realizacji projektu ENGAGE,

OPIS PROJEKTU

www.energia.um.bielsko.pl

www.festiwaldobrejenergii.pl

www.energiaplus.pl

którego celem było właśnie włączenie mieszkańców do działań na rzecz poszanowania energii i ochrony środowiska naturalnego. Projekt opierał się na dwóch filarach: akcji plakatowej z udziałem tzw. ambasadorów klimatu oraz plenerowej imprezie dla mieszkańców pn. Dni Energii. Głównym narzędziem oddziaływania na lokalną społeczność była ekspozycja 300 plakatów z wizerunkami ambasadorów klimatu (ponad 1000 mieszkańców reprezentujących różne środowiska, instytucje i rodziny), którzy podjęli konkretne indywidualne zobowiązania na rzecz zmniejszenia zużycia energii i przemyślanego korzystania z zasobów środowiska

fot. UM Bielska-Białej

lokalnego. Wokół tej wystawy zbudowana została impreza dla mieszkańców pod nazwą Beskidzki Festiwal Dobrej Energii, w którego przebieg zaangażowało się ponad 100 ambasadorów klimatu. Festiwal był wspólną zabawą mieszkańców przekazującą wiedzę o racjonalnym korzystaniu ze środowiska i energii. Przewinęło się przez niego tysiące osób. Część ambasadorów klimatu – obejmująca 65 podmiotów – wyraziła zgodę na monitorowanie swoich zobowiązań środowiskowych.

fot. UM Bielska-Białej

Na bazie projektu ENGAGE uruchomiona została wieloletnia kampania promocyjno-edukacyjna opatrzona specjalnie zaprojektowanym logotypem i hasłem „Bielsko-Biała chroni klimat”. Kampanię tworzą trzy podstawowe elementy: konkursy dla dzieci i młodzieży „Szanuj energię, chroń klimat”, cykliczne spotkania z instytucjami i biznesem (ponad 60 podmiotów), podczas których propagowane są lokalne dobre praktyki oraz coroczna impreza dla mieszkańców o nazwie „Beskidzki Festiwal Dobrej Energii”. To wydarzenie integruje mieszkańców wokół idei ochrony środowiska i klimatu. Dzięki pięciu już edycjom Festiwalu z ideą poszanowania energii zetknęła się ponad połowa mieszkańców miasta. Najcenniejsza jednak jest współpraca ze środowiskiem edukacyjnym,

fot. UM Bielska-Białej

w którym funkcjonuje struktura 150 nauczycieli-koordynatorów działań kampanii na terenie ich placówek oświatowych. To oni, dzięki stałości współpracy i zaangażowaniu, potrafią poruszyć tysiące dzieci i ich rodziców. Korzyści odnoszą coraz liczniejsi mieszkańcy naszego miasta, przekonani o sensie racjonalnego korzystania z energii, gdyż mniej pieniędzy wydają na jej zakup. W przyszłości zaskutkuje to też lepszym stanem powietrza i zdrowia mieszkańców.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Projekt finansowany jest z budżetu miasta Bielsko-Biała oraz wspomagany sponsoringiem podmiotów lokalnych. Wartość projektu wynosi ok. 100 tys. zł rocznie. Okresowo uzupełniany jest środkami z innych źródeł, takich jak np. WFOŚiGW, POiŚ 2007-2013, IEE, przeznaczonymi na wyodrębnione elementy kampanii.

REZULTATY PROJEKTU

Okazało się, że w 2011 r. monitorowani ambasadorzy klimatu (65 osób i instytucji) zaoszczędzili ponad 7,6 mln kWh energii oraz prawie 4 mln kg CO₂ niewyemitowanego do powietrza w mieście. Wartość tzw. negawatów mogła sięgać 2-3 mln zł.

Monitoring ambasadorów został przeprowadzony osobno dla firm i instytucji oraz dla osób prywatnych (mieszkańców). Mieszkańcy monitorowani byli na podstawie specjalnie opracowanych przez bielskie Biuro Zarządzania Energią (BZE) ankiet dotyczących stylu życia – tzw. foot print. Ankieta została opracowana na bazie programu internetowego do obliczania śladu ekologicznego:

www.ziemianarozdrozu.pl/encyklopedia/50/moja-emisja-co2-kalkulator,

www.ziemianarozdrozu.pl/kalkulator autorstwa Marcina Popkiewicza.

Ambasadorzy, jako osoby prywatne, wypełniali takie ankiety w 2011 r. oraz rok później, a po wprowadzeniu danych do specjalnie utworzonej bazy pracownicy BZE dokonali obliczeń oszczędności poszczególnych typów energii (a wreszcie energii jako całości) i emisji CO₂. Dane od firm i instytucji za ten sam okres uzyskano poprzez indywidualne kontakty z osobami odpowiedzialnymi za gospodarowanie energią i ochroną środowiska w danej placówce. Część objęta monitoringiem stanowiła ok. 22% wszystkich ambasadorów klimatu.

Mierzalne efekty kampanii społecznej to także: 5 edycji Beskidzkiego Festiwalu Dobrej Energii, 300 plakatów z udziałem 1000 mieszkańców – ambasadorów klimatu, które zostały wyeksponowane publicznie już 10-krotnie, 150 zaangażowanych nauczycieli, 120 zaangażowanych placówek oświatowych (przed-szkoli i szkół) w mieście, 120 firm oszczędzających energię, 70 mieszkańców przeszkolonych w dziedzinie jazdy ekologicznej.

W 2013 r. Bielsko-Biała otrzymało za projekt pn. Kampania edukacyjno-promocyjna „Bielsko-Biała chroni klimat” Europejską Nagrodę Sektora Publicznego (European Public Sector Award – EPSA 2013). Konkurs ten wyróżnia projekty samorządowe w różnych dziedzinach, dobrze zorganizowane, efektywne i zgodne ze społeczną misją samorządu. W tymże konkursie zgłoszono 230 projektów z 26 krajów i instytucji europejskich. To, co przede wszystkim zwróciło uwagę jury w bielskim projekcie, to szeroka współpraca

fot. UM Bielska-Białej

ze społecznością lokalną przy jego realizacji, rozmach działań oraz innowacyjne podejście. Europejskie środowisko nauczycieli nauk przyrodniczych również przyznało kampanii „Bielsko-Biała chroni klimat” główną nagrodę w kategorii „Współpraca gminy ze środowiskiem oświatowym” na festiwalu Best Project on Science on Stage w 2013 r.

Z raportów WIOŚ w Katowicach wynika, że powoli i systematycznie poprawia się jakość powietrza w mieście Bielsko-Biała. Wyraźniej jest to widoczne w odniesieniu do czynnika pyłowego PM 10, którego średnioroczne stężenie z roku na rok się zmniejsza. Oprócz innych działań z pewnością przyczynia się do tego także kampania „Bielsko-Biała chroni klimat”.

WIĘCEJ INFORMACJI

Biuro Zarządzania Energią
Urząd Miejski w Bielsku-Białej
Plac Ratuszowy 6
e-mail: pze@um.bielsko.pl
tel. 33 4971 518
www.miastodobrejenergii.pl